

структурі податкових надходжень провідне місце займає податок на доходи громадян. Тобто, можливо саме ця градація та різниця й спричиняють повільний розвиток економічної системи в Україні [4, с. 92].

Проаналізувавши вищезазначене, можна дійти висновку, що непрямі податки забезпечують і виконують функцію формування доходів Державного бюджету. Непрямі податки виступають в ролі ефективного інструменту реалізації фіскальної політики держави. На сьогодні, система непрямого оподаткування України є неоднорідною, тобто потребує удосконалення в аспекті правового регулювання. В розрізі зазначеного, доцільно ініціювати внесення відповідних змін до Податкового Кодексу України та привести його у відповідність з нормативно-правовими актами ЄС. Запровадження та реалізація зазначених заходів у сфері непрямого оподаткування прискорить економічний розвиток України та сприятиме утворенню умов, необхідних для залучення інвестицій.

Список джерел:

1. Васильчук С.С. До проблеми характеристики видів непрямих податків в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 4. С. 29–33.
2. Волощук Р.Є. Адміністрування непрямих податків у контексті формування доходів бюджету держави. *Економічний аналіз*. 2014. № 1. С. 120–131.
3. Захаркіна Л. С. Роль і місце податкових надходжень у структурі Зведеного бюджету України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 19. С. 125-129.
4. Кміть, В.М., Сусяк, В.В. Непряме оподаткування в Україні та шляхи його вдосконалення. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2018. №1. С. 91-96.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.05.2021)

Кулеба І.А.,
здобувач вищої освіти
ЮД-843
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ
Фокша Л.В.,
к.ю.н., доцент
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного

ДО ПИТАННЯ ВІДМЕЖУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН ВІД ІНШИХ ВИДІВ ПРАВОВІДНОСИН

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що в контексті господарювання іноді виникають й інші відносини, що не мають усіх ознак господарських відносин, а відтак не регулюються Господарським кодексом і нормами інших нормативно-правових актів господарського законодавства. Зазначені відносини з наукової точки зору є проблемним аспектом сучасного законодавства і потребують наукового відпрацювання.

Взагалі, господарські правовідносини посідають значне місце в контексті державних відносин, характеризуючись значним обсягом власної дії, багатоманітністю суб'єктів, відіграють важливу роль в становленні економіки країни та являють собою спосіб здійснення управління тощо. З практичної точки зору надзвичайно часто виникає колізія у застосуванні належної норми права, бо господарське право як галузь права та вітчизняного законодавства контактує з цивільним та іншими галузями права. Враховуючи наведені тенденції, питання про критерії відмежування залишається не повністю розкритим та актуальним. Різноманітність господарських відносин зумовлює необхідність їх відмежування від інших видів правовідносин. Зазначена тематика є провідною серед досліджень багатьох науковців, зокрема Б. Дерев'янка, С. Андросова, О. Хрімлі, О. Зельдиної, Л. Кожури, В. Мачуського, Ю. Сагайдак, В. Татькова, В. Поєдинка, В. Опришко, В. Торкатюк та інших.

Доцільним є звернення уваги на безпосередні ознаки господарських правовідносин, які, в свою чергу, відокремлюють їх від інших, зокрема: Особливий суб'єктний склад, тобто суб'єктами є учасники відносин у сфері господарювання;

Наявність організаційно-господарських зобов'язань, а також поєднання в господарських відносинах організаційно-майнових елементів; В даних правовідносинах присутній специфічний об'єкт правового регулювання, яким виступає майно;

Змістом господарських правовідносин виступають суб'єктивні права та обов'язки безпосередніх суб'єктів господарювання й суб'єктів організаційно-господарських повноважень та інших учасників господарського життя;

Для господарських правовідносин характерною є мета, сенс якої полягає в отриманні прибутку;

Поєднання майнових та організаційних елементів;

Поєднання законодавчого та локального регулювання [1].

Треба зауважити, що ГК України чітко визначає предмет відмежування господарських правовідносин від інших. І таке відмежування здійснюється за предметною ознакою, а саме у порівнянні предмета правового регулювання з предметами, які притаманні кожній окремій галузі. Отже, як зазначає В. Смолін, перш за все слід визначити, галузеву належність конкретної ситуації або норми, проаналізувати її суб'єктний склад, предмет та безпосередню мету. Враховуючи

те, що на практиці іноді це зробити доволі складно, слід звернути увагу виключно на критерії, що вирізняють одну галузь права від іншої і розширити дане поняття в ГК України задля запобігання віднесення справи до невідомого органу [2].

Елементи господарських відносин мають місце (або можуть мати місце) в діяльності особистих селянських господарств, трудових, транспортних, земельних та фінансових відносин. Суміжними з господарюванням є народні художні промисли, яким також притаманні риси цієї діяльності - виробництво (зазвичай на професійних засадах) з метою реалізації за плату третім особам предметів художніх промислів. З практичної точки зору галузі вітчизняного законодавства постійно перебувають у змішаних формах та перетинаються між собою. Від правильного відмежування, як зазначає В. Торкатюк, залежить коректна кваліфікація та подальші санкції. Враховуючи те, що сучасне право України має на меті демократизацію та подолання колізій та прогалин, слід врахувати, що питання відмежування різних видів правовідносин один від одного є актуальним не тільки з наукової, а ще й з практичної точок зору [3].

Отже, провідну роль в системі галузей вітчизняного права займають господарські правовідносини, що, в свою чергу, регламентуються нормами господарського права України та націлені регулювання діяльності суб'єктів господарського права щодо виробництва товарів, виконання робіт або надання послуг, а також здійснення владного управління цією діяльністю в межах власної компетенції. Різноманітність господарських відносин зумовлює необхідність їх відмежування від інших видів правовідносин з метою подолання розбіжностей та прогалин у праві. В умовах сьогодення покращення законодавства є пріоритетною задачею держави.

Список джерел:

1. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг ред. Д.В. Задихайла, В.М. Пашкова. Х.: Право, 2012. 696 с.
2. Смолин Г.В. Державне регулювання господарської діяльності: курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 528 с.
3. Торкатюк В.І. (ред.) Правове регулювання господарсько-фінансової діяльності підприємства: Монографія / В. І. Торкатюк, Г. В. Стадник, А. Л. Шутенко та ін.; за заг. ред. В. І. Торкатюка; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 346 с.

Фокша Л.В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Іванова М.А.,

здобувач вищої освіти
групи ЮД-841
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ